VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Kočičí stezkou za čerty a ferratou do Bílého Potoka pod Smrkem

GPS souřadnice: 50.8759975, 15.2096708

Praktické informace

Délka trasy: 5-8 km

Obtížnost: Středně těžká trasa s jedním stoupáním na Kočičí kameny. Základní trasa s doplňovačkou je kratší, lze ji ovšem dle libosti podle našich pokynů protáhnout. Výlet není možné jet na kole ani s kočárkem. (Opravdoví dobrodruzi s terénním kočárkem by se možná mohli odvážit, ale…). Pejsky vzít můžete.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Přibližně 140 km ujedete za necelé dvě hodiny. Pojedete po D10 do Turnova, pak po dálnici až do Liberce. Za ním na sjezdu 17 pojedete směr Raspenava, Hejnice, Bílý Potok. Vše je dobře značeno.

V obci končí lokální železniční spojení Raspenava–Hejnice–Bílý Potok pod Smrkem, takže můžete jet i vlakem. K vyhledání spojení využijte IDOS.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Zaparkujte nedaleko autobusové zastávky. Asi 100 metrů za mostem je pod muzeem „plac“, kde lze auto nechat. K začátku našeho putování je to jen několik desítek metrů.

Jizerskohorské technické muzeum
Aktuální informace o otvírací době na webu: www.muzeumjizerky.cz.

Možnost občerstvení: Chata Hubertka, občerstvení v rekreačním středisku Jizerky, Poledník, Krakonoš (u kyselky) a zmrzlina v hospůdce U Zůzy.

Nejbližší další výlet od agentury Velká dobrodružství: Fojtka, Jizerka, Frýdlant, Bozkovské jeskyně, Liberec atd.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali: sourozenci Lukášek a Filípek (4 roky) a Vojtíšek (6 let).

Postřehy dětí:
Vojtíšek: „Výlet se mi líbil moc, kameny po cestě vypadaly, jako by je vychrlila sopka. A já mám sopky rád. Na Kočičích kamenech to klouzalo, tak jsem se malinko bál.“
Filípek: „Mně se nejvíce líbily domečky pro skřítky, které jsme všude viděli.“
Lukášek: „Mně už pak trochu bolely nožičky, ale u Hubertky jsme dostali čokoládu, tak to bylo zase dobré.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

Bílý Potok pod Smrkem je místem s největším ročním průměrným úhrnem srážek v České republice. Přesto je to překrásná horská obec. Přes kameny se zde dere průzračná horská bystřina, jejíž peřeje daly obci jméno. Obyvatele chrání ze všech stran hned několik hor. Na jednu menší dnes vylezeme. Z Kočičích kamenů je překrásný rozhled. Kdo by si chtěl vyzkoušet ferratu, může. Cestou z ní děti poznají *Hup Hop stezku*, bažinu, ve které se schovává známý skřítek Kulíšek, nebo mlýn, kde vládne čertík Zbrklík.

Navštívit můžete také zdejší vyhlášené technické muzeum. Ukážeme vám, kde žila známá spisovatelka Jarmila Loukotková. Část výletu, kde se luští tajenka, měří necelých pět kilometrů. Trasu však lze podle našich pokynů prodloužit, abyste viděli také studánky s minerální vodou a *Kříž milénia* s krásným rozhledem. Výlet si pro vás objednala obec Bílý potok a je tedy ZDARMA!

Velmi děkujeme za vynikající spolupráci, rady a náměty, které nám byly dodány, a také za souhlas s použitím článků paní kronikářky Ireny Vaňkové.

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,
dnešní cesta za hádankou povede obcí s překrásným názvem Bílý Potok. Jestli má voda protékající místem skutečně bílou barvu jako mléko, se dozvíte na místě. Provedeme vás krajem skřítků, čertů, čarodějnic a vylezete s námi na Kočičí kameny. Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

HUBERTKA
KOČIČÍ KAMENY
SINGLTREK POD SMRKEM
HUP-HOP
START
CÍL
JIZERSKOHORSKÉ TECHNICKÉ MUZEUM
NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE
KŘÍŽ MILENIA
Kočičí stezkou za čerty a ferratou do Bílého Potoka pod Smrkem

Doplňovačka

Obec Bílý Potok pod Smrkem se nachází ve Frýdlantském výběžku nedaleko města Hejnice. Bílý Potok je první frýdlantskou osadou na horním toku Smědé a jednou z nejvýše položených v této části Jizerských hor.

Náš výlet začíná nedaleko železniční zastávky hned na začátku obce směrem od Hejnic. Vydáme se po modré turistické značce do kopce. Zaparkovat můžete o pár desítek metrů dál kousek pod muzeem a k rozcestníku se opatrně po silnici vrátit. Místo na parkování poznáte také podle toho, že u něj stojí polorozpadlý starý mlýn, o kterém si něco řekneme na konci výletu

U rozcestníku čeká první dnešní otázka. Podívejte se na ukazatele – až úplně nahoru.

1. Z cedulky Bílý Potok opište první číslovku.

Po modré se nyní vydáme směrem k chatě Hubertce. Kdo se jmenuje Hubert či Hubertka? Asi nikdo. Bertík by se snad mohl najít… Může jít první a hledat modrou značku.

Luční stezka nás přivádí na rozcestí. Musíte si dobře pohlídat, kam nyní jít. Doprava a pak vzhůru po kamínkách do lesa. Žádné strachy, za chvilku tam budeme.

Poznáte stromy kolem? Je tu hlavně hodně buků. Víte, jak se jmenuje plod buku? A vidíte, že jsou na jejich kůře občas taková velká oka? Sledují, jestli cestou na *Kočičáky* nikdo nekňourá, nekřičí a neodhazuje odpadky. Kazit takhle krásnou přírodu se skutečně nesluší. Nám je však jasné, že tuto trasu jdou jen samé slušně vychované a statečné děti!

Přiznejte se: Komu se plete buk s dubem? Jaký je mezi nimi rozdíl? Autorce výletu se tyhle stromy pletly celé dětství. Stejně jako ženit se a vdávat nebo levá a pravá ruka. Zvedněte levou ruku a řekněte:

2. Jak se jmenuje plod dubu?

Plody dubu jsou stejně jako plody jírovce (kaštanu) přirozenou a významnou potravou lesní zvěře. Jediný dub jich může ročně může zvířátkům nadělit až 50 000. Obsahují vysoké množství taninu (třísloviny), který je chuťově velice hořký. Proto se jimi zvěř nepřejídá, takže ji nebolí bříško ani nemívá jiné zažívací potíže, které by po pořádném napucnutí těmito plody hrozily.
V dobách bídy a nedostatku potravy lidé z plodů dubu dokonce mleli mouku, ze které se připravoval chleba. Plody se nejprve sušily, po vylouhování a zbavení hořkosti ve vápenné vodě pražily. Pak se semlely na mouku. Známou pochutinou té doby je rovněž „žaludová káva“. Kdo by si dal? Je zaručeně bezkofeinová!

V České republice se vyskytuje sedm původních druhů dubů. Nejběžnější jsou dub letní a dub zimní.

Víte, který loupežník používal žaludy jako náboje do pistolky? Žil v lese Ráholci, který odsud není zas až tak daleko… Pěšky byste do něj došli tak za dva dny.

Jak se jmenoval loupežník? A jak se jmenovali jeho žena a synek?

Stoupáme výš a výš. Všude kolem jsou jakoby rozházené velké kameny. Můžete se na ně podívat zblízka. V některých jsou jeskyňky, jiné zase vypadají jako mimozemští vetřelci nebo prsty jakéhosi obra.

Mezi stromy občas zahlédnete střechy obce, ze které jsme vyšli. Je na čase něco si o ní říct.

Zakládací listina je datována 13. července 1594, kdy Melchior z Redernu vyhověl žádosti lužických osadníků o poskytnutí nejhořejšího úseku údolí říčky k osídlení. Jméno dala obci Kateřina z Redernu podle potoka pramenícího na Smědavské hoře. Název pravděpodobně vznikl díky vodní pěně, která zde v peřejích vzniká.

Padesát let po založení obce v ní žilo 58 obyvatel, převážně zemědělců a dřevorubců. V minulosti se většina obyvatel živila dřevařstvím, což mimo jiné dokládají četné pomníčky svážečů dřeva v okolí. Dalším zdrojem obživy horalů bývalo domácí tkalcovství a různé drobné výroby. Mimo jiné se zde vyráběly dřevěné oválné krabice na hejnické betlémy. V obci stojí řada typických horských chalup s jednou obytnou světnicí, seníkem a chlévem. Že tu byl asi velmi těžký život, je jasné.

Kdo by chtěl žít s kravičkou v pokoji? Před pouhými dvěma stovkami let bylo takové soužití docela běžné. Rána musela být náročná. Obličej oblíznutím omyla stračena a k snídani byl žaludový chléb s žaludovou kávou. ŇAM! Když napadl sníh, děti se nedostaly do školy.
V roce 1773 žilo v obci 101 lidí. O dva roky později byla dokončena první dřevěná kaple. V roce 1819 postavena první škola. Roku 1838 postihla kraj zničující povodeň, po které bylo zastaveno splavování dřeva a v obci se začal prosazovat průmysl textilní a sklářský. V polovině 19. století měl Bílý Potok již 277 domů a žilo v něm asi 1800 obyvatel. V letech 1888 až 1890 byl na místě původní kaple zbudován z příspěvků obyvatel kostel Nejsvětější trojice, který byl vysvěcen 28. září 1890. Díky příspěvkům místních obyvatel byla také v letech 1893 až 1895 dokončena silnice na Smědavu.

Na kostelík se půjdeme podívat v závěru výletu. Je moc hezký…

Pozor, pozor, hlídáte si modrou značku? Že jdete dobře, poznáte podle toho, že občas narazíte na dřevěné prkno s telefonními čísly na složky záchranného systému. Několikrát dnes totiž překročíte dráhu pro kola singltrek (označení S), která zde byla vybudována.

Tak koukejte, kde co jede, a pohybujte se opatrně. Někteří cyklomaniaci jezdí jako šílenci a srážka se šílencem není nikdy žádná výhra.

Nás však hlavně zajímá modrá značka, ze které nesmíme sejít.

Viděli jste na stromě drápanec jako od medvěda? Žádné obavy, brumlavé obry tu nepotkáte. Zato se tu občas objeví vlk. Důkazy o pohybu vlků v této oblasti našli dobrovolníci tzv. *Vlčích hlídek* už v roce 2018. Definitivně se však trvalý výskyt vlků ve Frýdlantském výběžku a Jizerských horách potvrdil díky záběrům z fotopastí v loňském roce (2020). Obě vlčí teritoria jsou přeshraniční, zasahují do sousedního Polska.

3. Jak se jmenuje holčička, kterou ve známé pohádce sežral vlk?

A jak to v té pohádce bylo? Na co se holčička vlka ptala?

Vlk se na první pohled podobá německému ovčáckému psu, liší se však v několika drobnostech. Má širší a zašpičatělejší hlavu, šikměji postavené oči, kratší a výrazně trojúhelníkovité uši, volně svěšený ocas a odlišné držení těla. Nejdůležitějšími vlčími smysly jsou čich a sluch. Čich je stokrát až milionkrát lepší než lidský. Za dobrých povětrnostních podmínek dokážou vlci zvětřit kořist na vzdálenost několika kilometrů. Stejně jako ostatní psovité šelmy mají 42 zubů. Čelistmi dokážou vyvinout dvojnásobný tlak než německý ovčák, což jim umožňuje rozkousávat velké kosti.

Vlka se bát nemusíte. Nebezpečí jeho zabitím je extrémně vzácné. Od roku 1974 není v Evropě prokázán případ, že by zdravý volně žijící vlk zabil člověka. Majitelé stád se ale musejí mít na pozoru! Rozsápat za noc několik ovcí pro ně není žádný problém.

Je tady s vámi nějaký pejsek, který by stádo před vlkem ochránil? Nebo by spíš vašeho hafušu musely před vlkem chránit ovečky?

Jsme skoro nahoře. Znovu překročíme dráhu pro kola, chvilku jdeme po širší lesní cestě (nalevo uvidíte lesní jezírko) a opět odbočíme nahoru do lesa. Hubertka je na dohled. A naše vyprávění o obci se také blíží ke konci.

Maximálního počtu obyvatel dosáhl Bílý Potok na začátku 20. století, kdy zde žilo 2340 lidí ve 410 domech. Prakticky veškeré obyvatelstvo bylo německé národnosti. Zdejší železnice se rozjela roku 1900. Po druhé světové válce bylo německé obyvatelstvo odsunuto. Příchod nových osadníků z vnitrozemí nemohl tento úbytek obyvatel nahradit. V roce 1947 žilo v obci 827 obyvatel. Do roku 1970 počet stoupl na 945, ale do roku 1991 opět klesl na 597. Nyní v tomto krásném koutu naší vlasti přebývá přibližně 690 obyvatel.

Kdo vidí Hubertku? Kdo u ní bude první? Nejhorší část cesty máme za sebou. Uf!

Je čas na svačinku… A také na další otázku do tajenky. Objevte nedaleko chaty tabuli s mapou singltreku a podívejte se na obrázek vlevo nahoře.

4. Co má pán na zádech?

Pokud jste si oddechli, vypravíme se na slavné *Kočičáky*. Pod chatou najdeme červenou značku, která nás k nim za dvě

minutky dovede. Cestou zkuste najít vysoko na stromě Ježíše na kříži… Není to úplně snadné, je naproti Hubertce.

Kočičí kameny jsou skupinou žulových skal v Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Pojmenování vychází z podoby skály, která připomíná kočičí hlavu. Protože však někteří skalní útvar přirovnávali spíše k tuleni, říká se mu občas *Tulení kameny*. Ovšem „místňáci" dávají přednost *Kočičákům*. Co balvany připomínají vám? Na *Matouschkově mapě Ještědských a Jizerských hor* vyhotovené roku 1927 se objevuje název odvozený od podoby s kočičí hlavou, takže je to asi jasné.

Podle pověsti se ve skalách, které vidíte, ukrývají poklady. Na Velký pátek se pro ně kdysi vydala maminka s dítětem. Asi jí došly žaludy na chleba… Když se skála otevřela, snažila se nebohá žena nabrat zlata co nejvíce. Proto dítě posadila kousek stranou a poklady nosila v zástěře ven z jeskyně. Najednou se však skála zavřela. Matka zkoprněla venku, dítě zůstalo uvnitř. Zoufalá máti musela čekat celý rok, než se ve stejný den skála zase otevřela a dítě vydala. Netřeba dodávat, že už šťastná matka o mrzké zlaťáky ani pohledem nezavadila. Uvědomila si, že dítko je její poklad největší!

Na příběhu bude jistě zrnko pravdy, protože obdobné se po Čechách i Evropě vyprávějí všude možně. Možná jste viděli, jak v televizních *Krkonošských pohádkách* skála na rok zavřela hajného i s Trautenberkem a Anče pak říkala: *„Horo, horo, otevři se pro člověka poctivýho a vydej mu málo z bohatství svýho."*

Určitě si to pamatujete. A když ne vy, tak rodiče nebo prarodiče. Jak se jmenují hlavní postavy večerníčkové série a kdo Krakonošovi žaluje?

Koho už napadlo, že si taky zkusí přilepšit, a plánuje výlet na *Kočičáky* na Velký pátek? Asi nás. Poklad totiž potřebujeme. Abychom mohli psát ještě mnohem více výletů s tajenkou pro tak šikovné děti, jako jste vy.

Zkusíme na skály vylézt z této strany po vytesaných skalních schodech. Není to úplně jednoduché, držte se rodičů za tlapky. Mňau!

Ve skále je důlek s vodou, vidíte? Moc do něj nedloubejte a raději se rozhlédněte. Je odsud krásný výhled na údolí Smědé. Vidíte Paličník, Frýdlantské cimbuří, kostel v Hejnicích i Ořešník.

Kočičáky nyní obejdeme, takže je máme po pravé straně. Zde turistická značka končí, půjdete jen podle našich pokynů. Nebojte, to zvládnete. Už byste měli vidět ferratu.

Via ferrata Kočičí kameny je zajištěná cesta vedoucí na skalní útvar Kočičí kameny. Autorem 70 metrů dlouhé a 25 metrů vysoké trasy je obec Bílý Potok. Dokončila ji na počátku srpna roku 2014. Neřadí se mezi lezecky náročné. Na začátku balvanolezec stoupá po strmé ploché skalní stěně příkře vzhůru. Pak traverzuje až na plošinu pod vrcholem. Uprostřed této části trasy se nachází skalní rozsedlina, již lze využít k odpočinku. Na plošině pod vrcholem se via ferrata rozdvojuje. Jedna trasa vede přímo k oplocené skalní vyhlídce. Je však příkrá, vyžaduje čtyřmetrové stoupání. Druhá trasa míří k cílovému místu přes vrchol skály. Na skalních stěnách je nataženo ocelové lano. Jinak nic. Žádné pomocné stupačky a podobně. Můžete si díky tomu potrénovat možné takzvané lezení na tření. Samozřejmě jen s ferratovým setem – úvazkem a helmou. Bez ochranného vybavení na nějaké šplhy zapomeňte!

Náročnost trasy je ohodnocena stupněm B a její zdolání je odhadováno na deset minut. Vzhledem ke své „lehkosti" je doporučována začátečníkům nebo zájemcům, kteří se chtějí zbavit strachu z lezení po plotnách. Není však vhodné tuto zajištěnou cestu absolvovat za deštivého počasí či při sněhové pokrývce. Tak opatrně!

Pod stěnou je cedulka. Mrkněte na ni a najděte červené nápisy.

5. Opište třetí červený nápis.

Pokračujeme po pěšině dolů. Nalevo hučí potok, který se jmenuje *Velká rybí voda*. O kousek níž se slévá s *Malou rybí vodou*. Tam dojdeme za chvilku. Teď si povíme něco o rybkách.

Ještě nedávno byste na horním toku řeky Smědé neobjevili ani šupinku. Pro tahy ryb neprostupné jezy nepouštěly rybky do hor. V roce 2015 se situace změnila. Byla vystavěna soustava tůněk a odpočívadel. Rybí přechod je díky novým peřejím nebo balvanitým skluzům blízký přírodě. V systému tůní si ryby mohou při plavání proti proudu odpočinout. Cestu kaskádami jim usnadňuje i drsné dno. Proto zde nyní můžete běžně narazit na sivena a jednu moc krásnou duhovou rybu, která je také velmi chutná. Tato štíhlá dravá ryba žijící v horních částech toků vyžaduje chladnější vodu s vyšším obsahem kyslíku. Je rozšířena po celé Evropě.

6. Jak se jmenuje ryba?

Nalevo vidíte seník s krmelcem. Blížíme se k soutoku dvou potoků. Tady pozor! Před námi jsou dvě cesty, které vedou dolů. My jdeme tou vlevo směrem k *Hup Hop stezce*. Jdeme správně? Za pár minut to zjistíme. Když za pár minut uvidíme překážkovou dráhu, tak ano.

Kdo chce, poskáče si jako opička. Kdo nechce, tomu řekneme něco o vládkyni Jizerských hor. Že jste o ní ještě neslyšeli? Tak pojďte, pomalu se vydáme k obci a cestou si budeme vyprávět.

Každé hory mají svého ochránce. Krkonoše Krakonoše, Orlické hory Rampušáka s Kačenkou. Tak nám to nedalo a začali jsme pátrat, koho naši předkové uctívali v Jizerských horách. Dlouho neměly svého dobrého ducha, který by je ochraňoval a bděl, aby lidé nepáchali nepravosti a měli se rádi. Proto – jak vypráví pověst – Krakonoš s Rampušákem stvořili z jizerské mlhy a mechu dobrého ducha, kterého pojmenovali Muhu. Prý podle sovího houkání: „Muhuhúúúú…“

Do Jizerských hor patří také víla Izerína. Jmenuje se podle řeky Jizery, jejíž původní keltský název Isar (Iser) vysvětluje, jak víla ke jménu přišla. Pověst o křehké vílce již byla sepsána mnoha spisovateli a převyprávěna nespočtem pamětníků a poutníků, kteří bytost na vlastní oči spatřili. Jestli ji chcete potkat, musíte se vydat do Jizerských hor. Určitě ji na první pohled poznáte. Ukazuje se však pouze těm, kdo se chovají k horám a přírodě laskavě a uctivě. Třeba jako vy, že!? Vidíte ji? Pokud zrovna ne, jistě ji zahlédnete dole u Smědné. Schovává se tam a plete věneček z hořců.

Jsme v rekreační oblasti. Můžete se občerstvit, pohrát si na dětském hřišti. Určitě ale nejsme u konce! Ještě nás čeká nějaké to pošlapáníčko, tak si správně rozvrhněte čas. :)

Vypravíme se podél pastvin k mokřadu. Uvidíme ho nalevo. Bydlí tady skřítek Kulíšek. Možná ho znáte z knížek spisovatelky Sandry Dražilové Zlámalové. V Bílém Potoce bydlí a napsala již několik pohádkových příběhů, jež se ve zdejším okolí odehrávají. Třeba Kulíšek se právě tady potká se zlým ropušákem Bradavice. Ptáte se, jestli se ropušák polepší? Přečtěte si to. V mokřadech se může stát všechno.

Na rozcestníku se vydáme doleva podél koňské pastviny a krásně rostlého stromečku
s bílo-černou kůrou. Panečku, to je ale nádherný „lezostrom“! Jeho květy se jmenují jehnědy.

7. Jak se jmenuje strom.

A zase pozor, pozor! Pokračujeme ještě asi 200 metrů a za zahradou, která je obklopena listnatým živým plotem, odbočíme doprava směrem do obce. Napravo uvidíme krásný srub a za pár minut už stojíme u řeky. Pokud zrovna není únor a svítí sluníčko, můžeme ji přebrodit. Jsou zde schůdky a voda je krásně čistá…

Nyní máme dvě možnosti:
1. Pokračovat směrem k obecnímu úřadu a pak dále podle našich pokynů až k autu (asi 40 minut).
2. Cestu si prodloužit o další 2 až 3 kilometry a jít se podívat na studánky a kříže. Jak to udělat, popíšeme právě teď.

Kdo zvolí **kratší cestu**, přejde řeku a uličkou směrem doprava se dostane k hlavní silnici, která ho odvede k obecnímu úřadu. Tam čeká další otázka a tam se také obě trasy (kratší i delší) znovu potkávají.

Delší trasa: *Vydáme se doleva až ke dvěma krásným barevným chaloupkám. Jedna má číslo popisné 140 a druhá 154 a stojí u nich sloup elektrického napětí. Projdeme mezi domečky. Přejdeme říčku až k silnici, po které vede žlutá turistická značka. Nikam neodbočíme, silnici také jen přejdeme. Chodníček nás odvede k hlavní silnici. Teprve zde odbočíme doleva. Opatrně pokračujeme po hlavní silnici až k mostu, před nímž sejdeme až k řece. Stezka nás provede kolem* ***studánek a pramenů*** *zase zpátky na hlavní silnici k dalšímu mostu. Přes most se o několik desítek metrů vrátíme směrem do obce, pak odbočíme doleva na cestu, která rovněž vede směrem do obce. Z ní se do kopce vine pěšinka. Ta je ta naše! Pokud jsme se neztratili, za malý okamžik narazíme na stádo ovcí.*

Našli? Výborně, tak šlapeme vzhůru až do chvíle, než narazíme na červenou značku. Po ní se vydáme doprava. Tady už bychom se ztratit neměli. Po červené dojdeme ke dvěma křížům. Je odtud překrásný výhled na Bílý Potok, na Kočičáky i Hejnice. ***Kříž Milénia a smíření*** *je asi 8 m vysoký kamenný kříž ze tří žulových kvádrů. Údajně ho zde nechal postavit jeden místní obyvatel jako připomínku přelomu tisíciletí a oslavu křesťanských tradic. Červené značky se držíme do chvíle, než z ní odbočí cesta vpravo směrem přes řeku. Tok přejdeme, dáme se doleva a za chvilku jsme u obecního úřadu. Uf! Kdo se ztratil?*

U úřadu najděte jedno moudré dřevěné zvířátko. Spočítejte mu drápky.

8. Kolik má socha sovy drápků?

Najděte znak obce a napište:

9. Jak se jmenuje dravec ve znaku?

Nyní půjdeme chvilku po silnici. Kolem pošty a také přes další most. Právě z něj je napravo vidět krásný pohádkový mlýn, ve kterém bydlí čertíci. Mlýn patří spisovatelce knížek pro děti Sandře Dražilové Zlámalové, o které už jsme si něco málo říkali. Čertík, který mlýn obývá, se jmenuje Zbrklík. Sandra se dětským čtenářům představila v roce 2017, kdy vyšla její pohádková prvotina *Kulíškovy neposedné příhody*. Vystudovala učitelství jak pro střední, tak základní školy, z čehož čerpá ve své tvorbě. Dříve se věnovala také překládání a tlumočení z německého jazyka. Nyní je především maminkou tří uličníků, takže jsou všechny její příběhy „testované na dětech“. S rodinou bydlí právě zde v Jizerských horách, kde se také odehrávají příběhy jejích knížek. Třeba *Čarodějnice Bordelíny*, *Kulíškových neposedných příhod* a *Neplech čerta Zbrklíka*. Abychom nezapomněli, mlýn se dá pronajmout. A všechny dětské knihy paní spisovatelky Sandry zakoupit v Obecním úřadě Bílý Potok.

K němu však nejdeme, protože pokračujeme po hlavní cestě kolem školy ke kostelu.

Protože Bílému Potoku chyběl kostel, rozhodli se kdysi obyvatelé požádat hraběte Kristiána Filipa Clam-Gallase o povolení postavit si kapli. Stavba byla zahájena pod vedením faráře Adama Josefa Ruffera v květnu 1774 domkařem a pekařem Franzem Pragerem, který dostal dotaci od obce dotaci 50 fl. Hrabě přidal stavební materiál: 10 sudů vápna, 1000 ks cihel a 10 středně velkých stromů. Za rok byla kaple v podstatě hotová. Než však došlo k jejímu úplnému dovybavení, uplynulo ještě několik let, takže byla vysvěcena až 1. května 1781. V následujících letech ji však stíhaly různé živelní pohromy. Rovněž se projevily závady stavebního rázu. V letech 1819 až 1826 musely být provedeny nutné opravy. Když se v roce 1887 objevily ve zdivu další závažné trhliny, bylo rozhodnuto o stavbě kostela. V letech 1888 až 1890 vedl stavbu mistr Josef Neisser z Frýdlantu. Samozřejmě za obětavé pomoci a příspěvků místních obyvatel. Hodně pomohly také dary dobrodinců ze zahraničí. Kostel byl slavnostně vysvěcen 28. 9. 1890. Vnitřní zařízení chrámu zasvěcenému **Nejsvětější Trojici** odpovídá celkovému pseudorománskému pojetí stavby. Kostel zdobí dvě vitráže. Vitráž zobrazující sv. Annu s Pannou Marií je dar rodiny Floriana Krause z roku 1917.
Najděte na kostele malou tabulku – výškovou značku.

10. Opište poslední slovo.

V Keramice z Jizerek - KERAMIKA STRUNOVI, hned pod kostelem, můžete zakoupit keramiku, domluvit individuální nebo kolektivní aktivitu-točení na hrnčířském kruhu, malování vlastních dekorů na hrnečky a různá zvířátka-kočičky, motýly, atd. Objednat se můžete na čísle 608 933 309.

Červená turistická značka nás odvede k největší stavbě v obci, k **Jizerskohorskému technickému muzeu**. Jde o historickou továrnu firmy Karl Bienert, nyní chráněnou technickou památku industriální architektury s původní strojovnou a kotelnou z let 1885 a 1907. Během prohlídky navštívíme expozice energetiky, letecké techniky a letecké archeologie Jizerských hor a také expozici historie textilní výroby. V rámci prohlídky mohou děti absolvovat jednoduchou stezku muzeem s překvapením a posadit se do kabiny letadla. Pro nejmenší je k dispozici dětský koutek. Ve vstupním zázemí muzea se lze občerstvit, dát si výbornou kávu či čaj a zakoupit jedinečné suvenýry.

Scházíme po červené značce stále dolů, ale hned pod muzeem se zastavíme. Stojí zde starší červený domeček. Čím je významný? Na důchod se do něj odstěhovala známá spisovatelka Jarmila Loukotková. Rodiče jistě znají její historické romány. Nebo se pleteme?

Jarmila Loukotková *(1923–2007), česká prozaička a překladatelka, byla dcerou amerikanisty, lingvisty a etnografa Čestmíra Loukotky. Ve svých románech čerpala z bohatých dějin antiky a středověku, o které jevila zájem už od studií na reálném gymnáziu v Praze. Po maturitě studovala francouzštinu na soukromé jazykové škole a pracovala jako úřednice na pražském magistrátu. V letech 1945–49 studovala estetiku a francouzštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, překládala a adaptovala divadelní texty, přispívala do různých periodik a současně se věnovala literatuře. První soubor povídek pod názvem* Jasmín *vydala již v sedmnácti letech. Ve své nejlepší prozaické tvorbě se zabývala především historickými tématy – antikou a francouzskými dějinami 15. století. Její první historický román* Není římského lidu *vyšel*

v roce 1949. Zanedlouho následovala dvojdílná freska Spartakus *(1950) a* Smrtí boj nekončí *(1957). K jejím vrcholným dílům patří rovněž romány* Pro koho krev *(1968),* Pod maskou smích *(1977),* Navzdory básník zpívá *(1957) nebo* Bůh či ďábel *(1957). Vydávala také povídky, vědecká pojednání a příběhy ze současnosti, např.* Dar jitra prvního *(1971) či* Medúza *(1973). Celkem napsala osmnáct knih a přeložila všechna díla francouzského básníka Villona.*

Nás značka opět přivedla na hlavní silnici. Také už vidíte auto? Ale nespěchejme, ještě musíme doluštit tajenku. Pomůže nám křížek u silnice s barevným obrázkem u země. Najdete na něm datla? Ještěrku? Pavouka? Černou kočičku? Moc nevíme, co je pod hvězdou… Opička, nebo padlý anděl? Ale jistě vidíme dva koně.

11. Která bílá zvířata jsou pod koníky?

Jsme u konce výletu. Z tajenky na nás vykoukl název známé opery od E. M. Webera. Napsal ji jen díky tomuto kraji. Inspiroval ho, když se léčil v nedalekých lázních.

My vám ještě slíbili příběh o mlýně, u kterého parkujete. Tady je:

Vnuk frýdlantského městského mlynáře, jehož jméno bylo Gottfried Hübner, žil v domě č. p. 1, který byl později široko daleko znám jako Beckertův mlýn. O Gottfriedovi se vědělo, že má za sebou pestrou minulost potulného krajánka a že umí čarovat. Vyprávělo se, že jednou přijal na poměrně dlouhou dobu práci v lesním mlýně nedaleko Žitavy. Tam se zamiloval do mlynářovic krásné dcery a jejich láska byla vzájemná. Otec však nechtěl o takovém vztahu ani slyšet, protože chtěl dceru provdat za bohatého souseda. Mezi starým mlynářem a jeho tovaryšem došlo k rozepři, v jejímž průběhu vypověděl mistr Gottfriedovi službu. Pak posměšně zvolal, že si má ještě dnes sbalit svých pět švestek. Gottfried klidně odvětil: „To také učiním, i když se mi bude hodně stýskat po vaší hodné dceři. Věřte však, že až se budete muset pakovat vy, bude to pro vás mnohem těžší.“

Lesní mlynář se varovné věštbě pobaveně zasmál. Když ale hned dalšího dne po tovaryšově odchodu zjistil, že se zastavilo mlýnské kolo a mlýnský rybník téměř vyschl, přepadla ho úzkost. Následujícího rána byla zkáza dokonána, voda se úplně vytratila a z bahnitého dna rybníka se zvedaly roje komárů. Mlynář poznal, že se pochmurná věštba vypovězeného tovaryše nejpíš vyplní. Brzy byl opravdu přinucen majetek opustit a najít si přístřeší jinde. Chudý jako žebrák, protože mlýn bez vody nikdo nekoupil.

Gottfried Hübner se po odchodu z lesního mlýna ještě nějakou dobu toulal po světě. Když ho to omrzelo, řekl si, že se usadí. Tehdy našel místo ve mlýně v Bílém Potoce a po smrti starého mlynáře živnost převzal. I zde provozoval svá tajemná kouzla. Ze všeho nejraději se věnoval hvězdám, z nichž dovedl vyčíst lidský osud. Sousedům však neubližoval, spíš se na jejich úkor občas bavil.

Doufáme, že se vám výlet s tajenkou líbil. Nezapomeňte si v samoobsluze pod obecním úřadem vyzvednout drobný dárek.

Ještě jednou děkujeme Obecnímu úřadu Bílý Potok a Sandře Dražilové Zlámalové za pomoc, rady a informace, které jsme v textu použili.

Přejeme šťastnou cestu domů a zase někdy na shledanou!

Otázky k tajence

1. Z cedulky Bílý Potok opište první číslovku.

2. Jak se jmenuje plod dubu?

3. Jak se jmenuje holčička, kterou ve známé pohádce sežral vlk?

4. Co má pán na zádech?

5. Opište třetí červený nápis.

6. Jak se jmenuje ryba?

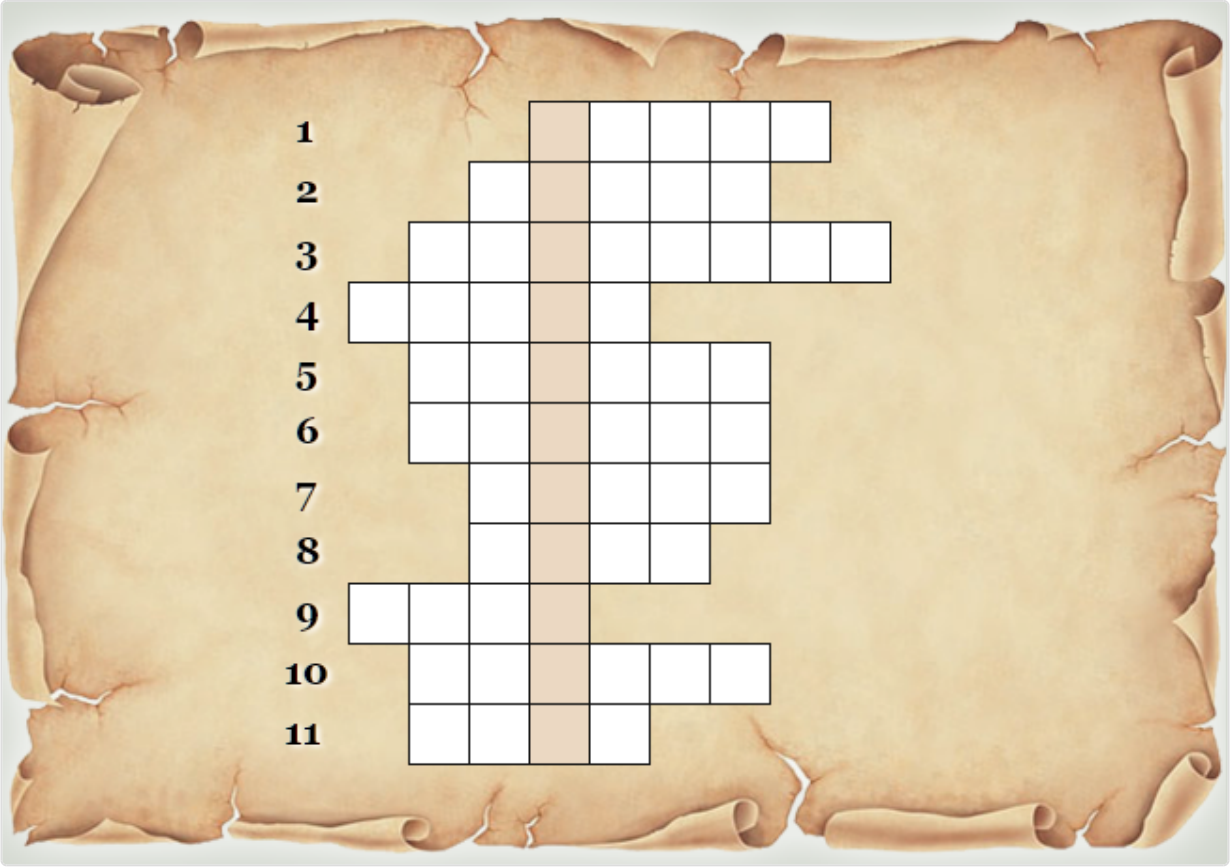
7. Jak se jmenuje strom.

8. Kolik má sova drápků?

9. Jak se jmenuje dravec ve znaku?

10. Opište poslední slovo

11. Která bílá zvířata jsou pod koníky?

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 13:36